Jigal Krant

De kosjere hamvraag **Kitnijot**

Ik weet het. Pesach is een verlate Poeriemgrap, die je maar het beste gelaten over je heen kan laten komen. Wie ook maar zijdelings enige verantwoordelijkheid draagt in het huishouden, is rond deze tijd allang het lachen vergaan. Al was het maar omdat je zelfs na weken angstvallig schrobben en boenen, weet dat vrome geloofsgenoten nog steeds niet bij je komen eten. Met Pesach heerst het wantrouwen. Dan veranderen we in een soort DDR-burgers. Alhoewel. Die kwamen na een paar decennia in opstand. Wij gaan stug door op dezelfde voet, onder ons aloude adagium: niet denken, maar doen. Maar, lieve vrienden, waar zijn we nou helemaal mee bezig?! Het bizarre toneelstukje dat we elk jaar opnieuw opvoeren, is wel heel ver afgedwaald van het originele script. In een paar bijbelse verzen wordt ons opgedragen om een week lang geen graanproducten te eten of zelfs maar te bezitten. Dat verbod op *chameets* is al een tikkeltje bizar, maar het zijn de rabbijnen die van deze opdracht pas echt een *mission impossible* hebben gemaakt.

In gedroogde peterselie zit heus geen graan, net zo min als in melk. Toch mogen we voor Pesach onder geen beding producten kopen die niet onder rabbinale supervisie zijn gemaakt. Bronwater is een van de weinige uitzonderingen, maar vergis je niet, de kosjere delicatessenzaak Davids Corner kan nauwelijks voldoen aan de vraag naar officieel goedgekeurd water. Ik ken zelfs een Nederlandse rabbijn die een week lang geen water uit de kraan drinkt. Je hebt tenslotte geen idee wat er binnen de muren van het waterleidingbedrijf gebeurt. Ik verzin dit niet.

> In gedroogde peterselie zit heus geen graan, net zo min als in melk

Op een gegeven moment wordt er zoveel kolder op elkaar gestapeld dat de gekte nauwelijks meer is te overzien. Ik doel op het mistige verbod op *kitnijot*, vaak ten onrechte aangeduid als peulvruchten. Niet alleen linzen, erwten, bonen, pinda's, soja, kapucijners en peultjes hebben de rabbijnen toegevoegd aan het verbod op chameets, ook maïs, gierst, rijst, mosterd, zonnepitten, maanzaad en sesamzaad zijn uit den boze. En zo nog een stuk of tweehonderd etenswaren zonder duidelijke verwantschap. Het mistige verbod is niet meer dan een culturele gewoonte. Alleen Joden van Oost-Europese komaf zijn ermee belast. Maar het kastensysteem is ingewikkelder dan dat. Zo mogen we in Nederlands als enigen bakken in zonnebloemolie.

Voor het verbieden van kitnijot worden twee verklaringen gegeven. Bij de productie zouden deze etenswaren mogelijkerwijs in contact komen met granen. Daar snap ik niets van. Hoezo granen in de buurt van maïs of pinda's? Bovendien, ik zou dan ook honing verbieden. Weten wij veel wat die bijen allemaal hebben uitgevreten in het veld. De tweede veelgehoorde uitleg is dat kitnijot op granen lijken. Ze zwellen op als ze nat worden en kunnen als substituut voor brood dienen. Denk aan maïsbrood, rijstwafels en gierstbrood. Maar aardappelzetmeel is weer geen probleem. In Israël bakken ze er vrolijk Pesachbrood mee.

Beide motivaties snijden geen hout meer. Want ook de kasten die wel kitnijot mogen, zijn voor Pesach aangewezen op de Pesachwinkel. Lassie Toverrijst is ook voor hen verboden. En als alle toegestane producten toch gecontroleerd zijn, dan is elk contact met granen alsmede elke verwarring voor de consument uitgesloten. Dus heren rabbijnen, wees nou eens dapper en schaf deze achterhaalde gekte af. En kom nou alsjeblieft niet met discussiedodende argumenten als 'we kunnen de geleerden van vroegere generaties niet afvallen'. Pesach was toch het feest van de vrijheid? Nou dan.

Tamarah Benima

Met elkaar

> Juist doordat je samen een weekend weg bent, leer je elkaar intensiever kennen

Waar is de mecenas die een ontzettend goed project wil sponsoren. Ik zoek namelijk een rijke vrouw of man die geld wil stoppen in het zogeheten Ojec-weekend. (Let wel, Ojec weet van deze privéactie niets af.)

Wat is het Ojec-weekend? Eén keer per jaar komen Joden en christenen een weekend samen. Ze vieren vrijdagavond. Er wordt kiddoesj gemaakt en wie kan, zingt de zemirot mee. De sjabbatdag is er voor lernen, voor voordrachten en discussies over een thema, voor intensieve gesprekken, een workshop en een boswandeling. 's Avonds wordt havdala gemaakt. Op zaterdagavond is er ook een bonte avond, waar de kinderen een ongekende creativiteit aan de dag leggen en sommige volwassenen hun humor, diepzinnigheid, acteertalent of zangkunst, of alles tegelijk in de strijd gooien om de andere deelnemers een leuke avond te bezorgen.

Op zondagochtend wordt een christelijke dienst gehouden, waaraan iedereen, ook Joden, kunnen deelnemen, want degenen die de diensten leiden zien de christelijke traditie door de Joodse bril en de Joodse gevoeligheden zijn ook hun gevoeligheden. Kortom, het is een plek waar Joden en christenen over de scheidslijnen heen hart, ziel en hoofd kunnen voeden en de scheidslijnen een beetje kunnen uitwissen.

Dit jaar vond het dertigste weekend plaats. Misschien ook het laatste. Want, hoewel de deelnemers een fikse prijs betalen, is er toch een tekort. Omdat men ook twee nachten blijft slapen, en er grote eetzalen en andere zalen nodig zijn, kost het een duit. Maar juist doordat je samen een weekend weg bent, leer je elkaar (niet iedereen natuurlijk) intensiever kennen. Het Ojec-weekend is uniek in Nederland, en waarschijnlijk zelfs in de wereld.

Nu de belangstelling voor de Joods-christelijke dialoog afneemt, omdat tijd en aandacht gaat zitten in de christelijk-islamitische dialoog, is juist zo'n weekend van het allergrootste belang. De aanleiding voor veel christenen om zich in het jodendom te verdiepen, is vaak de schok van de Sjoa en de kennismaking met levende Joden, vaak door een bezoek aan Israël. Voor Joden is het een plek om het eens echt over de verschillen. en overeenkomsten te hebben. Het zou doodzonde zijn als dit unieke fenomeen ter ziele gaat. Dus... wie helpt?

NIW7428_Hamvraag_Tamarah.indd 1 02-04-14 18:55